

Logica's

Lineke Verkooijen

Sinds de transitie van wetten als de Wmo, is zelfredzaamheid en samenredzaamheid van inwoners en hun naasten, het adagium. De transformatie vraagt om een nieuw samenspel. Dit zodat mensen meer eigen verantwoordelijkheid krijgen en meer zelf initiatief nemen. Als lector klantenperspectief zie ik bij deze opdracht een worsteling van logica's. Maar het echt voelen kwam pas toen het mijzelf betrof. Het is tijd voor mijn coming-out.

Behalve dat ik lector ben, ben ik ook moeder. Moeder van een zoon met Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH). Daarom ben ik één van de miljoenen naasten die ons land kent. Als ondersteuner van mijn zoon. Hij is inmiddels 24 jaar. Na een tijdje zelfstandig wonen werd steeds duidelijker dat zelfredzaamheid niet helemaal lukte. Hij en ik maakten samen een persoonlijk plan. Dat mag volgens de wet. We schreven het in de taal van mijn zoon:

10 dagen na mijn geboorte heb ik een forse hersenbloeding gehad, waardoor ik behoorlijk onhandig ben en heel traag in alles wat ik doe. Ik heb wel een normaal denkvermogen met een VMBO-TI diploma en 3 HAVO-certificaten. Ik woon zelfstandig, maar kan het huishouden en zo niet zelf doen. Ik eet 4x per week bij mijn ouders. Af en toe maakt hun schoonmaakhulp ook mijn huis schoon, maar dat vind ik eigenlijk niet zo prettig. Ik wil graag minder afhankelijk zijn. Het zou fijn zijn als iemand mij kan helpen om te leren hoe ik het huishouden meer zelf zou kunnen doen, hoewel ik denk dat ik het nooit helemaal zelf kan. En misschien ook zelf leren koken. Omdat ik zo verschrikkelijk traag ben gaat het mensen gauw irriteren, dus wil ik graag dat iemand me helpt die het als beroep doet. (Ik wil geen ruzie met mijn familie of vrienden.) Verder helpen mijn ouders mij met nagels knippen, kleren kopen (die ik gemakkelijk aan kan krijgen), de was doen en medicijnen gebruiken als het van toepassing is.

Ik ben tot nu toe heel erg teleurgesteld in de vrijwilligers die mij zouden willen helpen (omdat ik zo traag ben, vinden ze me geloof ik snel irritant of behandelen ze me als een onnozel kind. De wil is er wel, maar ...)

Wat ik graag zou willen is 1x per 14 dagen iemand voor schoonmaakwerk zo dat het huis schoon blijft en met wie ik een paar schoonmaakdingen samen kan doen en 1x per week kookles om zeven gerechten te leren koken. Dus voor elke dag van de week één warme maaltijd. Ik denk totaal aan zo'n 10-12 uur hulp per maand. Liefst door dezelfde persoon uitgevoerd.

Het leek ons een strak en eenvoudig uitvoerbaar plan. We dienden het plan in. Enige tijd daarna kregen we een keukentafelgesprek. De beide sociaal werkers waren niet op de hoogte van ons persoonlijk plan. We hebben het erbij gehaald en kwamen samen al snel tot de conclusie dat het een goed plan was. De sociaal werkers moesten het wel even overschrijven in hun eigen format en systeem, maar dan was het bruikbaar.

Enige tijd daarna werd ik gebeld met de mededeling dat het nog lastig was om één zorgaanbieder voor alle drie taken te vinden omdat het om drie soorten hulp ging. Met veel pijn en moeite werd er

een zorgaanbieder gevonden die, weliswaar verdeeld over twee mensen, de hulp wel zou kunnen bieden. (Ik vond het nog wel vreemd en voor hen nogal tijdrovend, dat een sociaal werker ook de zorgaanbieder voor ons ging zoeken, maar dat was blijkbaar gewoonte.)

Een medewerker van die zorgaanbieder kwam voor een intakegesprek. Ook zij had nog nooit van ons persoonlijk plan gehoord. Maar ook nu, geen probleem, het kon overgeschreven worden in het eigen format en systeem.

Vanwege onze agenda's vroegen we om hulp op maandag of vrijdag. Het werd een donderdag. Ik legde uit dat we dan niet goed konden afstemmen, omdat ik er dan nooit ben. Dat was geen probleem. Ik zou uitgenodigd worden op hun halfjaarlijkse evaluatie en dat kon dan wel op een andere dag dan donderdag. Na wat moeite dacht ik duidelijk gemaakt te hebben dat ik niet werd toegevoegd aan hun systeem, maar dat zij werden toegevoegd aan ons ondersteuningssysteem.

We probeerden het met elkaar.

Na twee maanden bleek dat mijn zoon al 4x had afgezegd. De eigen bijdrage bleef wel voor rekening komen van zijn Wajong. We hebben onmiddellijk zelf een andere zorgorganisatie gezocht. Nu, bijna een half jaar later, heeft hij nog nooit afgezegd. Op mijn vraag wat het verschil tussen deze en die andere zorgverleners was, antwoordde mijn zoon: *Deze mensen laten het mij op mijn manier doen. De vorigen waren ook heel aardig, maar zij hadden meer iets van: Zo ben ik gewend om het te doen en dat gaan we jou leren.*

Over zelfredzaamheid en samenredzaamheid gesproken...